

Svinesundskommittén och regionerna/fylkena

Gränsregionen, behovet av regionala territoriella strategier och rekommendationer för kommittén

Göran Hallin goran.hallin@wsp.com

2021 04 07

Bakgrunden

WSP:s uppdrag

WSP har haft i uppdrag av Västra Götalandsregionen att utvärdera och analysera Svinesundskommitténs arbete ur regionens utvecklingsperspektiv

Svinesundskommittén har därpå gett WSP i uppdrag att komplettera analysen med ett *Viken-perspektiv* – baserat på en enkel analys av Vikens fylkeskommune: Regional planstrategi 2020-2024

Källor: Dokumentation från Svinesundskommittén, VG 2020 och utkast till ny RUS, Regional planstrategi 2020-2024 Vikens fylkeskommune, intervjuer med kommitténs tjänstepersoner och styre, tjänstepersoner och politiker i Västra Götalandsregionen, Vikens fylkeskommune samt med ett urval kommuner i Sverige och Norge.

(Obs. Att urvalet intervjuade aktörer har fokuserat på ett Västra Götalandsperspektiv)

Viktigaste slutsatser

Svinesundskommittén skapar gränsregionala mervärden

Svinesundskommitténs arbete knyter väl an till de sätt som gränsregionala mervärden kan skapas på:

- Genom att ta bort eller minska gränshinder – **SK:s fokus på gränshinder är viktig. Den lokala skalan är viktig, men gränshindren påverkar hela regionerna** (Västra Götaland & Viken) liksom nationerna i sin helhet.
- Genom gränsöverskridande samverkan skapa större kritisk massa i olika avseenden, genom att göra den aktuella funktionella regionen större – **SK:s arbete med grön och blå tillväxt handlar om att skapa en större kritisk massa i olika avseenden (näringslivsutveckling och innovation)**
- Genom att göra gränsen till en ekonomisk möjlighet (genom att dra nytta av de olikheter som gränsen i sig skapar) – SK:S arbete med främjande **av turism och besöksnäring handlar till stora delar om att utveckla gränsen som resurs,**

Tydliga gränsregionala mervärdesmotiv till de insatser och projekt som Svinesundskommittén driver, stor medfinansiering från Interreg Sverige-Norge programmet kan ses som ett kvitto på detta

Reflektion

Det territoriella perspektivet som komplement till sektorsperspektivet

Från vissa aktörer har märkts en oro – överlapp mellan SK och regionala aktörer, t.ex. inom utvecklingen av maritima näringar eller besöksnäringen

Finns också en tendens till att projekten inom Interreg blir parallella istället för genuint gränsöverskridande

Vi tror att det territoriella perspektivet är ett viktigt komplement till olika sektorsperspektiv, just för att kunna realisera gränsregionala mervärden

Vår slutsats är att SK verkar med både ett territoriellt och sektoriellt fokus i sin projektverksamhet. Analysen här visar att det finns en tydlig komplementaritet mellan det territoriella och sektoriella

För att minska risken för suboptimering, skulle kommittén kunna utveckla sina samarbetsytor med andra aktörer i de företagsfrämjande systemen

Viktigaste slutsatser

Regionerna bör sätta Svinesundskommittén och gränsregionen i ett strategiskt territoriellt sammanhang

Hållbarhet och välfärd som mål i stärkt fokus i de nya strategierna,

Perspektiven mer inåtblickande och den statliga styrningens roll mer i centrum

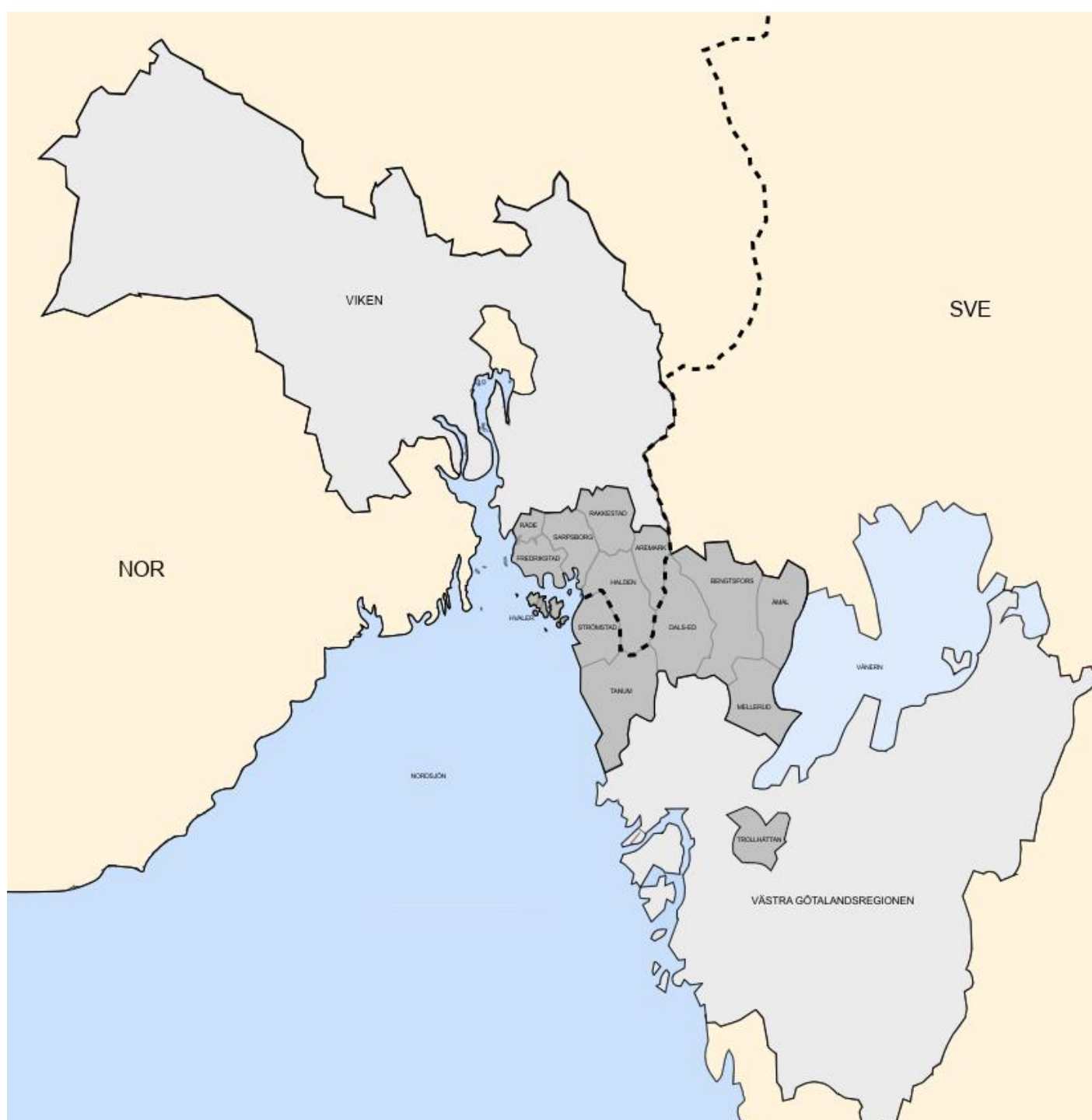
Behov av flera territoriella perspektiv

- Globala perspektiv
- Europeiskt perspektiv
- Norden
- Nationella perspektiv
- Grannregionala perspektiv – som berör relationerna till våra grannlän/fylken
- **Makroregionala perspektiv – som berör regionens position i makroregionala sammanhang, t.ex. STRING-regionen (mellan Oslo och Hamburg) eller Kattegatt-Skagerrak-regionen.**
- **Gränsregionala perspektiv som berör gränsområdet mellan Sverige/Norge.**
- Regionala perspektiv
- Delregionala perspektiv – som berör (tidigare) regiondelar

Regionerna bör utveckla sitt strategiska tänkande om gränsregionens roll i utvecklingen av regionerna

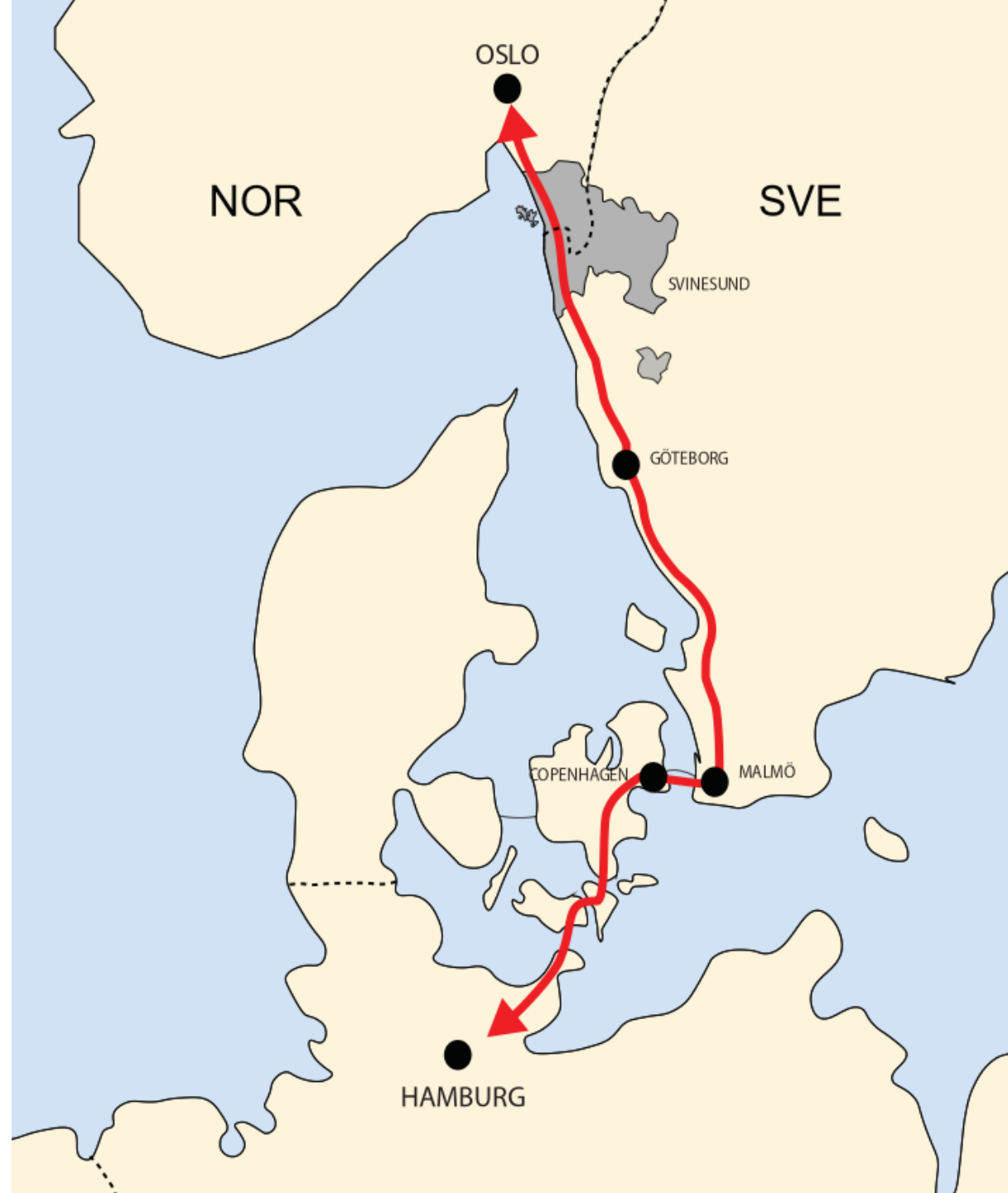
Ett gränsregionalt perspektiv

- *Hur vill vi att gränsregionen ska utvecklas?*
- *Vilken roll ska gränsregionen spela i hela regionernas utveckling?*
- *Detta är regionens/fylkets angelägenheter – i dialog med kommunerna och statliga aktörer.*

Gränsregionen i ett makroregionalt perspektiv

- *Svinesundsregionen kan också ses i ett större territoriellt perspektiv – som inte är regionalt, nationellt, nordiskt eller europeiskt*
- *Vilken roll spelar Svinesund i ett STRING-perspektiv?*

Rekommendationer: regionerna

Tydliggör de territoriella perspektiven och stärk Svinesundskommitténs roll

1. Både Västra Götaland och Viken behöver utveckla de territoriella perspektiven i sina regionala strategier
2. Gränsregionen är ett centralt territorium i regionernas utveckling – det behöver förtydligas
3. Tydliggör Svinesundskommitténs uppdrag – att vara ”plattformsgöraren” för det territoriella perspektivet på utvecklingen i gränsregionen

Rekommendationer: Strategiska prioriteringar för Svinesundskommittén

Fortsätt att fokusera på gränsregionala mervärden:

- Utveckla arbetet med att identifiera och bekämpa gränshinder
 - Arbeta gränsregionalt med att identifiera och värdera gränshinder
 - Agera tillsammans med regionerna/fylkena för att adressera gränshindren (jämför Greater Copenhagen under pandemin)
- Fokusera utvecklingsprojekt där gränsöverskridande samverkan stärker den kritiska massan
 - Hållbarhetsperspektiven i regionernas centrum – bör integreras i alla utvecklingsprojekt

Utveckla kommitténs roll som den naturliga plattformsaktören för gränsregional samverkan och makroregionala projekt

- Bygg kunskapen om gränsregionala mervärden och makroregional samverkan (jmf, Kvarkenrådet och Greater Copenhagen)
- Bygg kunskap, samverkan och lärandestrukturer för gränsregional utvecklingsamverkan för en hållbar utveckling och omställning i strategiska näringar
- Vidareutveckla projektägarrollen för gränsöverskridande projekt
 - Tydliggör den dubbla kontextkunskapen
 - Stärk utvärderings- och lärandefunktionen

WSIP

Tack !